

Motion till riksdagen 2022/23:1469

av **Annika Hirvonen m.fl. (MP)**

Rätt till sfi för ukrainska flyktingar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge ukrainska flyktingar samma rätt till sfi som andra som fått uppehållstillstånd som flyktingar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om goda möjligheter till utbildning för flyktingar från Ukraina och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge ukrainska flyktingar samma rätt till etableringsersättning och insatser för etablering som andra som fått uppehållstillstånd som flyktingar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

De ukrainska flyktingarna som får skydd i Sverige enligt massflyktsdirektivet har idag inte samma rättigheter som andra som får uppehållstillstånd i Sverige för att de är flyktingar. De har inte rätt till varken sfi, etableringsinsatser eller etableringsersättning. Miljöpartiet anser att det är fel och att de ska ha samma rättigheter.

Samma rätt till sfi

Ukrainska flyktingar har rätt att arbeta i Sverige, men många har svårt att få arbete. En viktig orsak är att de i regel inte kan svenska. Samtidigt har de lägre ersättning än andra flyktingar som fått uppehållstillstånd i Sverige eftersom de får dagersättning på den extremt låga nivån som gäller för asylsökande, istället för att få den mindre låga etableringsersättningen som personer som fått uppehållstillstånd och är i etableringsfasen får. Därmed har de mycket svårt att klara sitt uppehälle. Det finns till och med vittnesmål om att några har känt sig tvingade att återvända till ett svårt och farligt liv i Ukraina.

Människor vill känna sig behövda och känna att de bidrar och gör rätt för sig. För många är det påfrestande att känna sig obehövda och ligga samhället till last. Passivitet i kombination med stor oro för de familjemedlemmar och vänner som är kvar i kriget är också otroligt påfrestande psykiskt.

Vi hoppas alla på ett snabbt slut på kriget. Men medan vi hoppas på det bästa måste vi förbereda oss för det värsta. Att det skulle vara slöseri att kosta på flyktingarna från Ukraina bra svenskundervisning, eftersom de vill återvända till Ukraina när situationen där blir bättre, är en vilsen idé. Ingen vet när ett återvändande är rimligt eller ens möjligt eftersom den ryska terrorn mot folket i Ukraina och det ryska förstörandet av viktiga samhällsfunktioner fortsätter. Oavsett är det en tillgång att de ukrainska flyktingarna har fått lära sig svenska, ökat sina möjligheter att få arbete och trivts. Dessutom är det inte bortkastat för Sverige att det kommer att finnas många i Ukraina som kan svenska och har positiva erfarenheter från sin tid i Sverige. Det kan till exempel göra det lättare i framtiden att effektivt genomföra svenska hjälpinsatser på ett bra sätt i återuppbyggandet av det av Ryssland krigsskadade Ukraina. För att snabbt få tillräcklig och effektiv svenskundervisning till de ukrainska flyktingarna behöver sfi öppnas upp även för dem.

Miljöpartiet krävde redan våren 2022 att ukrainska flyktingar skulle få rätt till sfi genom ett förslag till utskottsinitiativ i utbildningsutskottet. Utskottet avlog då förslaget. Vid en paneldebatt den 19 augusti som Nordic Ukraine Forum arrangerade ställde sig emellertid företrädare för samtliga riksdagspartier bakom kravet att ge flyktingar från Ukraina rätt till sfi på samma villkor som andra flyktingar. Det är varken humant eller hållbart att skjuta upp möjligheten för ukrainska flyktingar att få undervisning i sfi.

Goda möjligheter till utbildning

Dessutom finns behov av att erbjuda kurser i svensk samhällsorientering och till och med bristyrkesutbildning. I massflyktsdirektivet anges att dessa flyktingar ska tillåtas delta i utbildningsmöjligheter för vuxna, yrkesutbildning och praktisk arbetsplatsorientering. Värt att betona är att massflyktsdirektivets krav är EU:s minimikrav, som är helt tillåtet för Sverige att överskrida i sin tillämpning. Ukrainska flyktingar bör ges goda möjligheter till utbildning som gör det möjligt för dem att få arbete i Sverige.

Rätt till etableringsersättning och insatser för etablering

På samma vis som andra flyktingar som får uppehållstillstånd i Sverige bör flyktingar från Ukraina få tillgång till insatser för att komma i arbete och under etableringstiden ha rätt till etableringsersättning.

Annika Hirvonen (MP)

Rebecka Le Moine (MP)

Amanda Lind (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Camilla Hansén (MP)

